

Izglītības un zinātnes
ministrija

“Projekta PuMPuRS pieredze, nodrošinot individualizētu atbalstu izglītojamiem un veicinot starpinstitūciju sadarbību”

19.11.2020.

Eiropas Savienības fondu darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.4.specifiskā atbalsta mērķa “Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus” projekts Nr.8.3.4.0/16/I/001 “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai”

Izglītības
kvalitātes
valsts
dienests

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Izglītības un zinātnes
ministrija

Projekts: Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai.
Eiropas sociālā fonda projekts, ko īsteno IKVD. Projekta īstenošanas
laiks: 2017.gada marts līdz 2022.gada decembris.

Sadarbības partneri projektā: pilsētu un novadu pašvaldības vai valsts
profesionālās izglītības iestādes. Specifiskā atbalsta mērķis ir **samazināt
priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu īstenojot preventīvus un intervences
pasākumus.**

Mērķa grupa:

- vispārējās izglītības iestāžu 5.-12. kl. skolēni
- profesionālās izglītības programmu 1.-4. kursu audzēkņi

Izglītības un zinātnes
ministrija

Sadarbība

Izglītības un zinātnes
ministrija

Sadarbība kā **sociāla atbildība** – ieguldījums ilgtspējīgā attīstībā

“Skatīties uz otru cilvēku no augšas, tu drīksti tikai tad, ja
palīdzi viņam piecelties”

PuMPuRS

Izglītības un zinātnes
ministrija

Pētījumu rezultāti norāda, ka ir būtiski sabiedrībā veicināt diskusiju par to, cik

svarīga mūsdienu sabiedrībā ir bērna labizjūta skolā un ģimenē, kopā pavadītais laiks un nedalīta uzmanība bērna vajadzībām.

Izglītības un zinātnes
ministrija

PMP problēmas aktualitāte

PMP nopietni ierobežo izglītojamo izaugsmi un panākumu gūšanu profesionālajā jomā, kā arī veicina vai padziļina nabadzību un sociālo izolētību (American Psychological Association, 2019)

PMP sekas ietekmē iedzīvotājus visu mūžu un mazina izredzes iesaistīties sabiedriskajā, kultūras un ekonomiskajā dzīvē.

PMP slogs valstij un sabiedrībai kopumā:

- Mazāki ienākumi
- Lēnāka ekonomiskā izaugsme
- Samazināti nodokļu ieņēmumi
- Kriminālā tiesvedība
- Sociālie pabalsti
- u.c.

PMP izmaksas mūža garumā sasniedz 1-2 milj EUR

(Eiropas Komisija, 2011)

PuMPuRS

Izglītības un zinātnes
ministrija

Eiropas izglītības politikas prioritāte

- Eiropas Komisija sadarbojas ar dalībvalstīm, lai ieviestu visaptverošas stratēģijas, kuru mērķis ir novērst priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu un panākt, ka mācības priekšlaicīgi pametušie jaunieši turpina piedalīties izglītībā un apmācībā.
- Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.3.4. specifiskā atbalsta mērķa "Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus" īstenošana- projekts PuMPuRS

Atbalstoša, uz sadarbību orientēta izglītība neaizsargātajām riska grupām.

Izglītības un zinātnes
ministrija

Projekta darbības virzieni

- Individuālā atbalsta nodrošināšana
 - konsultācijas mācību priekšmetos
 - atbalsta personāla konsultācijas/ konsultatīvais atbalsts
 - ekonomiskie atbalsta pasākumi
- Projekta darba ilgtspējas nodrošināšana
 - semināri
 - supervīzijas
 - metodiskā atbalsta līdzekļi
 - darbnīcas izglītības iestādēs; darbnīcas pašvaldībās
 - konferences
 - TV raidījums «Klase»
 - kritēriji izglītības iestāžu darbības PMP risku mazināšanā vērtēšanai
- Jaunatnes iniciatīvu projekti

PuMPuRS

Izglītības un zinātnes
ministrija

Projekts skaitļos

Sadarbības partneri

- 121 sadarbības partneris
- 91 pašvaldība
- 30 profesionālās izglītības iestādes

443 izglītības iestādes

21 803 Individuālā atbalsta plāni (2019./2020.m.g.)

Kopā virs 40 000 (IAP)

- 432 supervīzijas
- 7 metodiskie atbalsta materiāli
- **534 ievadsemināri**
- 10 Pašvaldību darbnīcas
- 166 darbnīcas izglītības iestādēs
- **587 pedagogi piedalījušies** Profesionālās kompetences pilnveides programmās

*Informācija apkopota uz 2020. gada 26.jūniju

Izglītības un zinātnes
ministrija

Atbalsts pedagogiem

- **Metodoloģiskās vadlīnijas darbam projektā „Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai”**
- **Rekomendācijas uzvedībai un sadarbībai klasē/grupā**
- **Konsultēšanas vadlīnijas pedagogiem**
- **Rekomendācijas darbā ar vecākiem**
- **Rekomendācijas komunikācijai un sadarbības stiprināšanai ar iestādēm un organizācijām**
- **Rekomendācijas sadarbībai audzināšanas jomā**
- **Rekomendācijas konfliktu un problēmsituāciju risināšanai**

PuMPuRS

Izglītības un zinātnes
ministrija

Profesionālās kompetences pilnveides programmas

Tiek īstenotas profesionālās kompetences pilnveides programmas:

- Atbalstoša mācību vide – resurss izglītībā
- Individuāla un grupu konsultēšana – profesionālās darbības veids izglītībā
- Pedagoģa kompetence un efektivitāte mūsdienu pedagoģiskajā realitātē
- Darbs jaunatnes jomā ar priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska grupas jauniešiem
- Sociāli emocionālās audzināšanas loma priekšlaicīgās mācību pārtraukšanas mazināšanā izglītības iestādē
- Pedagoģu kompetence vardarbības gadījumu risināšanā izglītības vidē

Izglītības un zinātnes
ministrija

Pašvaldības un izglītības iestāžu loma PMP riska mazināšanā

Agrīnai PMP riska situācijas atklāšanai jābalstās uz **visaptverošu skatu uz izglītojamo,** kas ietvertu arī sociālos, ar ģimeni saistītos un emocionālos faktoros.

Sadarbība ir viens no būtiskākajiem nosacījumiem izvirzīto mērķu sasniegšanai.

Izglītības un zinātnes
ministrija

Ilgospēja

EK skaidro dažādu institūciju sadarbību kā **sociālo atbildību**, kas ir ieguldījums ilgtspējīgā attīstībā. **Sadarbība** ir viens no būtiskākajiem nosacījumiem izvirzīto mērķu sasniegšanai.

Izveidotais atbalsta **komunikācijas modelis**, kura fokusā ir **skolotāja konsultēšanas prasmes** un **starpinstitucionāla sadarbība**, paplašina visu iesaistīto personu izpratni un maina attieksmes pret PMP riska izglītojamajiem, tādejādi veicinot atbalstošas vides organizēšanu PMP kontekstā.

Izglītības un zinātnes
ministrija

IZGLĪTĪBAS IESTĀDE

PAŠVALDĪBA

VECĀKI

Izglītības un zinātnes
ministrija

PRIEKŠLAICĪGAS MĀCĪBU PĀRTRAUKŠANAS RISKI

SOCIĀLĀS VIDES UN VESELĪBAS RISKI

- ▶ bieži slimo
- ▶ īpašas vajadzības
- ▶ slims vecāks/tuvinieks
- ▶ grūtniecība/mazs bērns
- ▶ laulība/attiecības
- ▶ atkarība

AR MĀCĪBĀM/SKOLAS VIDI SAISTĪTI RISKI

- ▶ neattaisnoti mācību kavējumi
- ▶ grūtības mācībās
- ▶ konflikti ar klasesbiedriem, pedagogiem
- ▶ vardarbība

EKONOMISKIE RISKI

- ▶ apgrūtināta nokļūšana uz skolu
- ▶ materiālie apstākļi
- ▶ mājās nav pieejas internetam
- ▶ pienākumi mājās, kas traucē mācībām

AR ĢIMENI SAISTĪTI RISKI

- ▶ vecāki ilgstošā prombūtnē
- ▶ pieskata brāli/māsu
- ▶ vecākiem atkarība
- ▶ konflikti/vardarbība ģimenē
- ▶ vecāki nepietiekoši atbalsta
- ▶ vai pārlietu iesaistās

Izglītības un zinātnes
ministrija

Izglītības iestādes iespējas

- Izglītība vienmēr ir bijusi ļoti nozīmīgs aspekts ikvienā sabiedrībā, kas pamatā veido sociālās un starppersonu **attiecības**.
- Sakārtota, veselīga, bērnam **droša** un draudzīga izglītības iestādes **vide** ir ļoti nozīmīgs faktors bērnu veselīgā attīstībā.
- Pedagoģiskā **personāla loma** ikviena bērna pozitīvas skolas pieredzes veidošanā ir ļoti nozīmīga.

Izglītības un zinātnes
ministrija

Skolotāju kompetence

Izglītības vidē aizvien aktuālāki kļūst skolotāju sociāli emocionālās kompetences pētījumi (*Mattioni, 2013; Schwarz&Bohner, 2001; Yoon, 2008; Holt&Keyes, 2004; Craig, Henderson, Murphy, 2000; Redfering, 2014; Jennings&Greenberg, 2009 u.c.*), **kas atspoguļo ka skolotāju sociāli emocionālā kompetence vistiešākajā veidā vai nu pozitīvi, vai negatīvi ietekmē problēmu risināšanu.**

Izglītības un zinātnes
ministrija

Konsultatīvais atbalsts

Projektā viena no aktivitātēm ir saistīta ar **konsultatīvā atbalsta saņemšanas iespēju** nodrošināšanu izglītojamajiem PMP risku mazināšanai.

KA iekļaujas plašajā preventīvajā un intervences politikā *individuālā līmenī*, lai atsevišķiem izglītojamiem, kuri varētu pārtraukt mācības, nodrošinātu to vajadzībām pielāgojamu atbalsta mehānismu kopumu.

KA jābūt orientētam uz indivīda vērtību, attieksmes un uzvedības veidošanu, un KA var būt saistīts gan ar konkrētu mācību saturu, gan ar daudziem citiem individuālo faktoru jautājumiem.

PuMPuRS

Izglītības un zinātnes
ministrija

Bērna līdzdalība

Bērnu tiesību konvencija

Ikvienam bērnam, kas ir spējīgs formulēt savu viedokli, ir tiesības brīvi to paust visos jautājumos, kas viņu skar, un bērna viedoklim jāpievērš pienācīga uzmanība atbilstoši bērna vecumam un brieduma pakāpei.

- ✓ Būt uzklausītam
- ✓ Bērns/ izglītojamais, kā līdzvērtīgs sociālo attiecību dalībnieks
- ✓ Bērna aktīvas iesaistīšanās process, lēmumu pieņemšanā, kuri skar pašu bērnu

Izglītības un zinātnes
ministrija

<https://www.youtube.com/watch?v=PDILHStiO4s#action=share>

PuMPuRS

Izglītības un zinātnes
ministrija

KURŠ PAMANA PROBLĒMAS UN RĪKOJAS?

LAIMĪGIEM VECĀKIEM
LAIMĪGI BĒRNI

Dati: pētījums "Bērnu laimes ienaidnieki Latvijā (2015)"

PUMPURS

Izglītības un zinātnes
ministrija

Prevencija

Izglītojamie uzrāda identificējamās

riska pazīmes

vismaz 1-3 gadus pirms pamet skolu.

Pētījumos skaidro "**paredzamo**" priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas iespējamību, pierādot, ka PMP risku var paredzēt 70%-82% (Kemper, L., 2018; Rovira, S., Puertas, E., Igual, L., 2017). Tādēļ rūpīga resursu izvērtēšana un atbalsta sniegšana, var dot būtisku ieguldījumu bērnu *tiesību uz izglītību* īstenošanā.

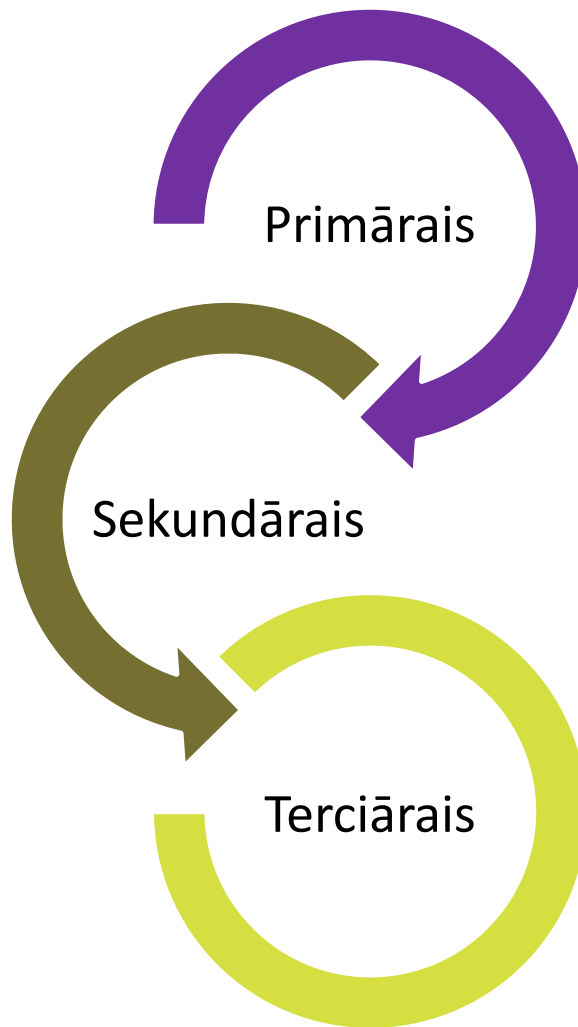

PuMPuRS

Izglītības un zinātnes
ministrija

Preventīvais darbs

Riska faktori

- Grūts temperaments
- Zems pašvērtējums
- Vājas kognitīvās spējas
- Vāja fiziskā veselība
- Zemas valodas prasmes
- Disfunkcionējoša ģimene
- Vardarbība ģimenē
- Nepietiekamas audzināšanas prasmes
- Aprūpētājs ar garīgām saslimšanām vai atkarības problēmām
- Traumatiska pieredze
- Stresaini dzīves notikumi
- Zema attiecību kvalitāte pakalpojumu sistēmā
- Neefektīva informācijas aprīte
- Neefektīva institūciju darbība
- Atbalsta pakalpojumu nepieejamība
- Diskriminācija
- Izolēšana
- Zems sociāli ekonomiskais nodrošinājums
- Atbalsta pakalpojumu nepieejamība

Aizsargfaktori

- Viegls temperaments
- Labas sociāli emocionālās prasmes
- Labas kognitīvās prasmes
- Laba fiziskā veselība
- Labas valodas prasmes
- Droša mājas vide
- Atbalstoša audzināšana
- Droša piesaiste aprūpētājam
- Partnerība sadarbojoties/ iesaiste
- Gādīgas attiecības ar tuviniekiem
- Kvalitatīvi izglītības un sociālie pakalpojumi
- Kvalitatīva starpinstitūciju sadarbība
- Atbalstošas attiecības sociālajā vidē
- Plānošana, sistēmas pilnveide, datu uzkrāšana un analīze
- Iekļaušana
- Pakalpojumu pieejamība
- Ekonomiskā drošība
- Sabiedrības informētība un iesaiste

Anderson Moore, K., Murphey, D., et al (2016) Child Well-Being: Constructs to Measure Child Well-Being and Risk and Protective Factors that Affect the Development of Young Children. *Child Trends Publication #2016-61*

Vanderbilt-Adriance, E., Shaw, D. et al (2015) Protective factors in the development of early child conduct problems. *Fam Relat*, 64 (1), 64-79.

Izglītības un zinātnes
ministrija

Izaicinājumi

1. Jauniešu motivācija
2. Pedagogu noslodze
3. Atbalsta personāla trūkums
4. Pedagogu attieksme un kompetence
5. Sadarbības efektivitāte. PMP risku vadība ir *pieaugušo* atbildība
6. Vecāku iesaiste
7. Vadības komandas atbalsts
8. Pašvaldības izpratnes līmenis par PMP problemātiku
9. U.c.

Izglītības un zinātnes
ministrija

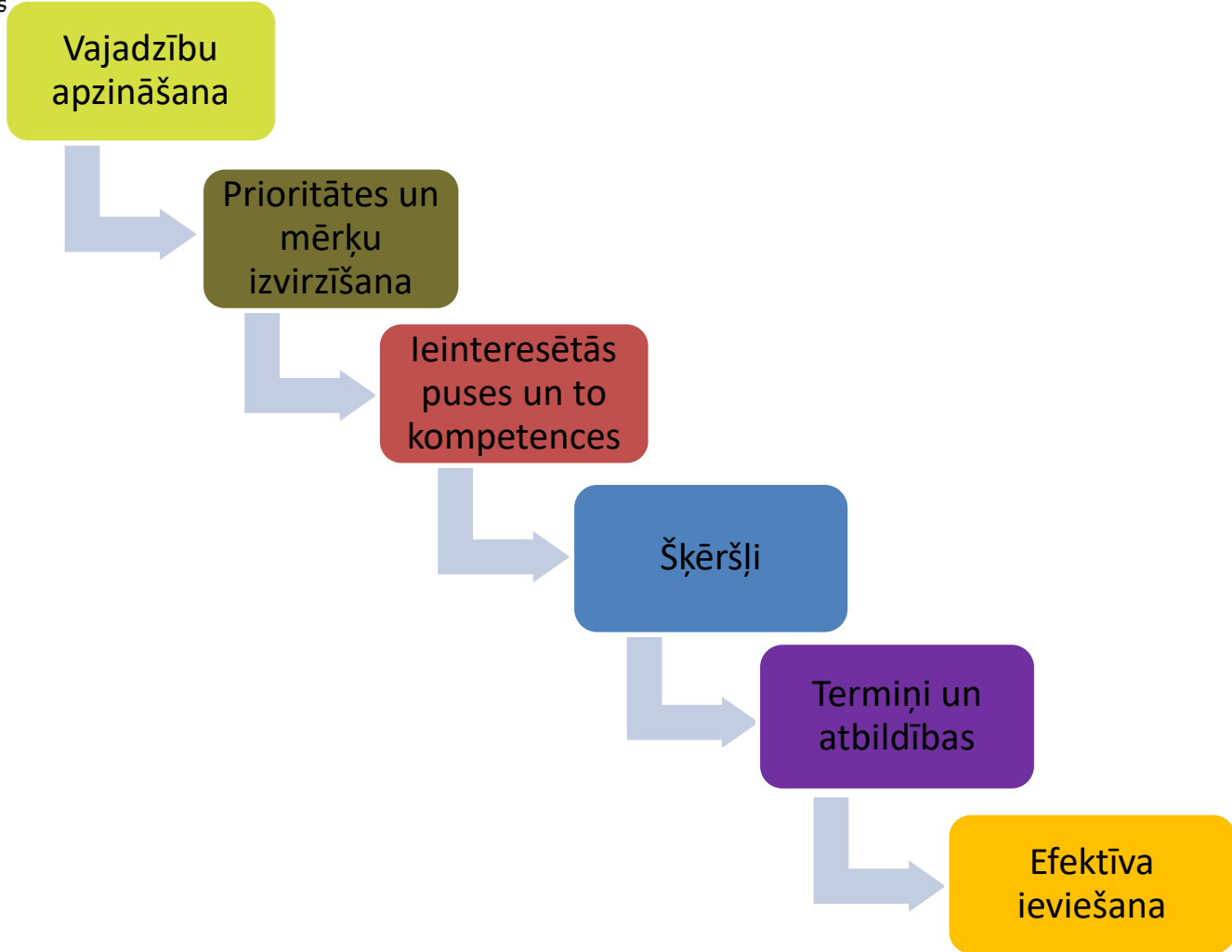
Preventīvo un intervences pasākumu vidēja termiņa plāns PMP risku mazināšanai pašvaldībā

Nr.	Plānotie mērķi un uzdevumi	Kvalitātes rādītāji	Izpildes periods
Uz institucionālajiem faktoriem orientēti pasākumi: 1. 2.			
Uz individuālajiem faktoriem orientēti pasākumi: 1. 2. 			

Sistēmiska plānošana

Izglītības un zinātnes
ministrija

Izglītības un zinātnes
ministrija

Vīzija

Atbalsta sistēma ir starpdisciplināra, efektīva, ilgtspējīga un pielāgojama individuāli konkrētam gadījumam.

Situācijas uzlabošanā **sadarbojas** kompleksa sistēma - skola, ģimene, pašvaldības institūcijas, nevalstiskas organizācijas un piesaistīti kompetenti speciālisti.

Pedagogam ir atbilstošu **prasmju kopums**, jo īpaši, bet ne tikai - sociāli emocionālās prasmes, un pietiekami iekšējie resursi, lai pamanītu, sniegtu atbalstu un piesaistītu pieejamās atbalsta sistēmas sev un katram bērnam.

PuMPuRS

Izglītības un zinātnes
ministrija

Jautājumi

- 1. Administratīvais slogs, izglītības iestāžu uzraudzība/
monitorings īstenojot projektu PuMPuRS.**
- 2. Projekta PuMPuRS turpinājums.**
- 3. PuMPuRS ATR kontekstā.**
- 4. Starpinstitūciju sadarbība.**

Dokumenti

Izglītības un zinātnes
ministrija

- Sadarbības līgums
 - Darba tiesiskās attiecības ar personālu, kas iesaistīts projektā (Personāla nodarbināšana 40h nedēļā)
 - Atsevišķa grāmatvedības uzskaite
 - Finansēšanas plāns
 - Rīkojumi par pakalpojumu un preču saņemšanu
 - Iepirkuma plāns, ja paredzēts sniegt ekonomisko atbalstu izglītojamiem
 - Izdevumus pamatojošie dokumenti
 - Izglītojamo maznodrošinātā vai trūcīgā statuss, pēc nepieciešamības
-
- Individuālā plāna sastādīšana (IAP sagatavošana un uzraudzība 10h)
 - Vecāku piekrišana
 - Konsultatīvā atbalsta veidlapas atbalsta sniedzējiem

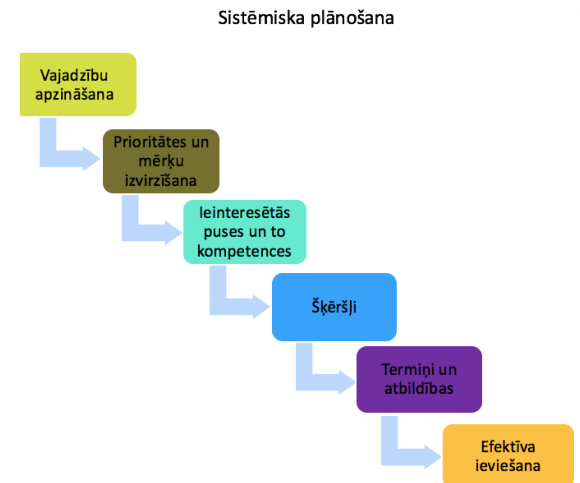
Izglītības un zinātnes
ministrija

Starpinstitūciju sadarbība

Darbnīcas pašvaldībās plānotas kā alternatīva apmācības sistēma un profesionālās kompetences attīstības bāze izglītības iestādes darbiniekiem un pašvaldību komandām par priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas (PMP) pasākumu īstenošanu izglītības iestādēs un pašvaldībās. Darbnīcu mērķis ir veicināt PMP problēmsituāciju apzināšanos un rosināt to dziļāku izpēti un sasaisti ar citiem bērna labizjūtu skolā, ģimenē un sociālajā vidē noteicošiem aspektiem, īstenojot holistisku pieeju visu iesaistīto pušu mijiedarbībā PMP risku mazināšanā.

Preventīvo un intervences pasākumu vidēja termiņa plāns PMP risku mazināšanai pašvaldībā

Nr.	Plānotie mērķi un uzdevumi	Kvalitātes rādītāji	Izpildes periods
Uz institucionālajiem faktoriem orientēti pasākumi:			
1.			
2.			
Uz individuālajiem faktoriem orientēti pasākumi:			
1.			
2.			

Izglītības un zinātnes
ministrija

Sekoiet aktualitātēm!

www.pumpurs.lv

www.facebook.com/pumpurs.lv/

#PuMPuRS

PuMPuRS

PAMANI
IEKLAUSIES
ATBALSTI

Izglītības un zinātnes
ministrija

Veiksmi sadarbībā!

Eiropas Savienības fondu darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.3.4.specifiskā atbalsta mērķa "Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus" projekts Nr.8.3.4.0/16/I/001 "Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai"

Izglītības
kvalitātes
valsts
dienests

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē